



Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. február 7.
(OR. en)

6291/24
ADD 6

CLIMA 56
ENV 141
ENER 57
TRANS 50
AGRI 78
ECOFIN 148
COMPET 140
IND 63
MI 136
IA 42

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2024. február 7.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	SWD(2024) 64 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA amely a következő dokumentumot kíséri A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK A jövőnk biztosítása Európa 2040-re kitűzött éghajlat-politikai célja, valamint útja a 2050-ig megvalósítandó klímasemlegesség, továbbá a fenntartható, igazságos és virágzó társadalom felé

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: SWD(2024) 64 final.

Melléklet: SWD(2024) 64 final



EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Strasbourg, 2024.2.6.
SWD(2024) 64 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLATI JELENTÉS VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

amely a következő dokumentumot kíséri

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A jövőnk biztosítása
Európa 2040-re kitűzött éghajlat-politikai célja, valamint útja a 2050-ig megvalósítandó
klímasemlegesség, továbbá a fenntartható, igazságos és virágzó társadalom felé

{COM(2024) 63 final} - {SEC(2024) 64 final} - {SWD(2024) 63 final}

A hatásvizsgálat vezetői összefoglalója

A globális felmelegedésnek a Párizsi Megállapodás 1,5 °C-os célkitűzésének megfelelő korlátozásához az üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak a 2050-es évek elejére globális szinten el kell érnie a nettó zérót. A fennmaradó globális szén-dioxid-költségvetés ⁽¹⁾ nagyon gyorsan csökken, növelve a visszafordíthatatlan éghajlatváltozási fordulópontok kockázatát az éghajlati rendszerben, ami ismeretlen és potenciálisan katasztrofális következményekkel jár az emberekre és az ökoszisztémákra nézve. E következmények elkerülése érdekében feltétlenül fel kell gyorsítani a fellépést.

Az európai klímarendelet megbízza a Bizottságot, hogy a Párizsi Megállapodás szerinti globális értékelést követő 6 hónapon belül adott esetben terjesszen elő jogalkotási javaslatot a 2040-re teljesítendő uniós szintű éghajlat-politikai célkitűzésre vonatkozóan. A globális értékelés a részes felek 2023. decemberi konferenciáján készült el. Az e hatásvizsgálat tárgyát képező kezdeményezés az európai klímarendelet végrehajtására törekszik, amely jogszabályban rögzíti az EU azon kötelezettségvállalását, hogy 2050-re klímasemlegessé válik, valamint az EU 2030-ra kitűzött azon éghajlat-politikai célkitűzését, hogy 2030-ig az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-kal csökkenti a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

A 2040-re vonatkozó célkitűzés emellett alapul szolgál majd az EU jövőbeli, 2030 utáni, nemzetileg meghatározott hozzájárulásához, amelyet a Párizsi Megállapodás valamennyi részes felének 2025-ig be kell nyújtania az UNFCCC-nek (a megállapodás 4. cikkének (9) bekezdése értelmében). A 2040-re vonatkozó éghajlat-politikai célkitűzés meg fogja határozni az uniós szintű nettó ÜHG-kibocsátás 2030 és 2050 közötti csökkentésének ütemét a 2050-ig megvalósítandó klímasemlegesség felé vezető hatékony és igazságos átmenet útján.

A hatásvizsgálat nyilvános konzultációkon és az érdekelt felekkel folytatott konzultációkon, az energiarendszerre, a földhasználati ágazatra, a szén-dioxidtól eltérő kibocsátásokra és a gazdaságra gyakorolt hatások átfogó elemzésén, valamint a kapcsolódó szakpolitikai főigazgatóságokkal egy szolgálatközi csoporton keresztül folytatott eszmecserén alapul.

A 2040-re vonatkozó célkitűzés tekintetében öt alternatívát vizsgál meg a lehetséges nettó ÜHG-kibocsátási szintek teljes skálájának figyelembevétele érdekében. Az értékelés egy korai szakaszban háromra szűkíti le az alternatívák számát, és ágazatonként részletesen értékeli a klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósításához szükséges intézkedéseket. A 2040-re vonatkozó célkitűzés alternatívái közé tartozik:

- a kibocsátás legfeljebb 80 %-os csökkentése (1. alternatíva), összhangban a klímarendeletben említett, a 2030 és 2050 közötti nettó ÜHG-kibocsátásra vonatkozó „lineáris” pályával (8. cikk),
- két olyan alternatíva, amely összhangban van a Párizsi Megállapodás 1,5 °C-os hőmérséklet-emelkedésre vonatkozó céljának elérésével összeegyeztethető tudományos forgatókönyvekkel:
 - o legalább 85 %-os csökkentés (2. alternatíva), ami 85–90 %-os csökkentésnek felel meg;

⁽¹⁾ IPCC. Becsült halmozott, globális, emberi eredetű nettó szén-dioxid-kibocsátás egy adott kezdő időponttól addig az időpontig, amikor az emberi eredetű szén-dioxid-kibocsátás eléri a nettó zérót, ami a globális felmelegedés adott szintre való korlátozását eredményezné.

- legalább 90 %-os csökkentés (3. alternatíva), ami 90–95 %-os csökkentésnek felel meg.

A 2. alternatíva a jelenlegi szakpolitikai keret folytatásával elérhető teljes nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátást tükrözi, és így „alapforgatókönyv” szerinti célkitűzésként szolgál.

Ez a hatásvizsgálat azt hasonlítja össze, hogy ez a három alternatíva mennyire eredményes a következő célok elérése tekintetében:

- a nettó zéró uniós ÜHG-kibocsátás elérése 2050-re,
- az EU éghajlatváltozáshoz való hozzájárulásának minimalizálása,
- az igazságos átmenet biztosítása,
- az uniós gazdaság hosszú távú versenyképességének fenntartása,
- az átálláshoz szükséges technológiák bevezetésének előmozdítása,
- az ellátás biztonságának és az EU stratégiai autonómiájának biztosítása, valamint
- az EU tágabb környezetpolitikai célkitűzéseinek megvalósítása.

Az elemzés minden olyan ágazatra kiterjed, amelyre szüksége van ahhoz, hogy az EU elérje a 2050-re kitűzött klímasemlegességi célját. A zöld megállapodásról szóló jogszabályokon és az energiaválság kezelését célzó REPowerEU-intézkedéseken alapul.

A kezdeményezés nem tesz javaslatot a 2030 utáni időszakra vonatkozó energia- és éghajlatpolitikai keretre, és nem értékeli azt. E jövőbeli keret kidolgozására és értékelésére az elkövetkező években fog sor kerülni a 2040-re vonatkozó célkitűzés elérése érdekében.

Az alternatívák közötti fő különbség az átállás ütemében rejlik. A 3. alternatíva a leghatékonyabb abban a tekintetben, hogy az EU 2050-re klímasemlegessé váljon, és már 2040 előtt nagyobb mértékben csökkenti a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Ennek következtében 2040 után kevesebb további intézkedésre lesz szükség a nettó zéró kibocsátás 2050-re való eléréséhez.

A 3. alternatíva jár a legalacsonyabb halmozott ÜHG-kibocsátással (a továbbiakban: az ÜHG-költségvetés) az EU számára, így ez a legjobb alternatíva az éghajlatváltozás korlátozásához való uniós hozzájárulás tekintetében, és világszerte ez ösztönzi leghitelesebben az EU partnereit az éghajlat-politikai fellépés felgyorsítására. A korai fellépés ösztönzésével várhatóan ez a célkitűzésre vonatkozó alternatíva lesz a legnagyobb hatással a globális kibocsátások csökkentésére és az 1,5 °C-os felmelegedés elérhetőségére vonatkozó kilátások növelésére annak érdekében, hogy korlátozzuk a gazdaságokat érintő zavarokat, beleértve a visszafordíthatatlan éghajlati fordulópontok elérésének kockázatát.

Az új technológiák fontossága tekintetében egyértelmű különbség van a célkitűzésre vonatkozó alternatívák között. A 2. alternatívához képest a 3. alternatívát 2031 és 2040 között a karbonszegény technológiák – például az elektrolízissel történő hidrogéntermelés, a szén-dioxid-leválasztás és az ipari szén-dioxid-eltávolítás – gyorsabb bevezetése kíséri. Az 1. alternatíva nagyrészt az utolsó évtizedre (2041–2050) halasztja a technológiák bevezetését.

A 3. alternatíva a 2031–2040-es időszakban az 1. és a 2. alternatívánál nagyobb, majd a 2041–2050-es időszakban viszonylag kisebb éves beruházást igényel. Csak nagyon korlátozott különbségek figyelhetők meg közöttük az energiarendszer összköltsége, a GDP és a globális exportrészesedéssel kapcsolatos versenyképesség tekintetében, ugyanakkor a 3. alternatíva jár

a legnagyobb előnnyel az energiafüggetlenség és a fosszilis tüzelőanyagok ársokkjával szembeni nagyobb védelem szempontjából, megerősítve az EU stratégiai autonómiáját. Valamennyi alternatíva a levegőminőség erőteljes javulásához és ehhez kapcsolódóan egészségügyi előnyökhöz vezet, és korlátozza a környezeti hatásokat.

Összességében a 3. alternatíva hatékonyabb, mivel az éghajlatváltozás és légszennyezés elkerülését tekintve nagyobb nettó előnnyel jár, mint az éghajlatváltozás mérsékléséhez szükséges többletköltségek.

A kevésbé ambiciózus alternatívákhoz képest a 3. alternatíva több figyelmet és fellépést igényel az igazságos átmenet biztosítása érdekében, mivel az átállás valamelyest felgyorsult. A háztartások költségeinek növekedése azonban a 2. alternatívához, az „alapforgatókönyvhöz” képest csekély, és ez az értékelés nem számol olyan szakpolitikai vagy újraelosztási intézkedésekkel, amelyek a társadalmi hatások kezelése érdekében várhatóan kidolgozásra kerülnek.

Az elemzés bemutatja, hogy milyen lehetőségek vannak a keresleti oldali fellépésekre, például az élelmiszerekkel, körforgásos jelleggel és mobilitással kapcsolatos viselkedésbeli változásokra (a LIFE elemzéshez hasonlóan) a kínálati oldali átállás kiegészítése (az alapforgatókönyvekben bemutatottak szerint), valamint a 2040-re vonatkozó célkitűzés elérésével járó társadalmi költségeknek, vagyis az energiarendszer költségeinek, a(z új) technológiákba való beruházás szükségességének és (például a bioenergia iránti megnövekedett kereslethez kapcsolódóan) a környezeti kockázatoknak a csökkentése érdekében.

A nyilvános konzultáció során válaszoló érdekelt felek megmutatták, hogy tisztában vannak az érintett problémákkal, és egyértelműen támogatták a 2040-re vonatkozó célkitűzésekkel kapcsolatos alternatívákat, összhangban az e hatásvizsgálatban elemzettekkel. Az egyének (46 %) és a civil társadalmi szervezetek (63 %) határozottan támogatták a célkitűzés 90 %-ban vagy annál magasabb szinten történő meghatározását. A legtöbb vállalkozás (39 %) támogatta a 80 %-ot meghaladó célkitűzést (23 %-uk támogatta a 80–90 % közötti, 16 %-uk pedig a 90 %-ot meghaladó csökkentést), a 75–80 %-os csökkentést viszont kevesebben támogatták (29 %). A kutatószervezetek egyenlő arányban (35–35 %) támogatták a 80–90 %-os, illetve a 90 %-ot meghaladó célkitűzést.

A hatásvizsgálat ezért arra a következtetésre jutott, hogy az előnyben részesített alternatíva a 3. alternatíva, amely az EU számára 2040-ig 90–95 %-os nettó ÜHG-csökkentési célt irányoz elő. Ez összhangban van az éghajlatváltozással foglalkozó európai tudományos tanácsadó testület szakvéleményével. Ez biztosítja a legjobb egyensúlyt egyrészt az éghajlat-politikai törekvések, illetve a Párizsi Megállapodás hőmérsékleti céljainak elérése érdekében a globális szén-dioxid-költségvetés méltányos részéhez való hozzájárulás, másrészt a pénzügyi és technológiai megvalósíthatóság között.

A 3. alternatíva előnyei meghaladják a 2. alternatívához (az alapforgatókönyvhöz) és az 1. alternatívához viszonyított korlátozott különbségeket az igazságos átmenet és a versenyképesség hatékonysága, valamint a lehetséges környezeti kompromisszumok vagy a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való ellátás tekintetében. Ezek olyan kompromisszumok, amelyeket a küszöbön álló éghajlat- és energiapolitikai keret és az átfogó támogató keret kezelni és mérsékelni képes.

Az átállás segíteni fog megvédeni az EU-t a geopolitikai eseményekből és a globális széttagoltságból eredő sokkhatásokkal szemben, különösen a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésével és az uniós energiaellátás biztonságának javításával. A kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásbiztonságát nyomon kell követni és előre kell jelezni. Az átállás hatékony kezelése elengedhetetlen lesz a háztartások szempontjából való megfizethetőség és az európai ipar versenyképességének biztosítása érdekében.